

FUNGUS

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE NEDERLANDSCHE MYCOLOGISCHE VEREENIGING

JAARVERSLAG VAN DEN SECRETARIS OVER HET JAAR 1937/38

Wanneer wij een blik slaan op het achter ons liggende vereenigingsjaar, dan vallen er vele feiten en gebeurtenissen te vermelden, die getuigen van den bloei onzer vereeniging.

Het hoogtepunt werd zonder twijfel gevormd door de op 16, 17 en 18 October te Arnhem gehouden Paddestoelententoonstelling. Ondanks de vrij ongunstige weersomstandigheden was het aantal ingezonden paddestoelen overweldigend groot. Dank zij een uitgebreide propaganda was het aantal bezoekers eveneens zeer groot, zoodat de te Haarlem aangevangen reeks van tentoonstellingen, die met een batig saldo sluiten, werd voortgezet. De pogingen om op de tentoonstellingen met iets nieuws voor den dag te komen, kunnen zeker geslaagd genoemd worden. In het bijzonder moge hier melding gemaakt worden van de stand betreffende de Champignoncultuur, uitgaande van den proeftuin Glasdistrict Zuid-Holland, en de twee stillevens van de Heeren Schweers en Smits, die zeer veel belangstelling trokken. Gedurende de tentoonstelling werden een aantal voordrachten gehouden met het doel propaganda te maken voor de mycologie en voor onze vereeniging. Aan de excursie naar Oosterhout en de Plasmolen, eveneens tijdens de tentoonstelling gehouden, namen een groot aantal leden en belangstellenden deel.

Behalve de tentoonstelling werd voor de leden nog een excursie gehouden op 2 en 3 October in de omgeving van Enschede.

De propagandacommissie gaf dit jaar blijk van buitengewone activiteit. Niet minder dan drie excursies werden uitgeschreven, namelijk één op 10 Oct. in de omgeving van Baarn, één op 24 Oct. bij de Buunderkamp en één op 31 Oct. bij Bergen en Schoorl. De belangstelling voor deze excursies was zeer groot. Er waren resp. 80, 110 en 100 deelnemers. Een woord van hulde moge hier gebracht worden aan de commissie, die zich met zooveel ijver en enthousiasme van haar taak kweet.

Van Fungus verschenen dit jaar wederom vijf afleveringen. De inhoud van het tijdschrift was steeds belangwekkend en de verzorging uitstekend. Zoodat als vaststaande mag worden aangenomen, dat het in belangrijke mate bijdraagt om de band tusschen de leden te versterken. Het moet dan ook in hooge mate betreurd worden, dat de Heer Swanenburg de Veye zich wegens gebrek aan tijd en medewerking genoodzaakt zag met het einde van het vereenigingsjaar te bedanken. Het zal zeker niet gemakkelijk zijn een opvolger voor den Heer de Veye te vinden.¹⁾

Van de Mededeelingen verscheen deel 24. Het vergt van de vereeniging groote financiële offers Fungus en Mededeelingen naast elkaar te laten bestaan. Dat beide tijdschriften ieder op eigen gebied bestaansrecht hebben, moge blijken uit het feit, dat er steeds copie is om naast Fungus, ook Mededeelingen te doen verschijnen.

¹⁾ Het verheugt mij hieraan toe te voegen, dat de heer de Veye op de jaarvergadering besloten heeft nogmaals voor een jaar het redacteurschap op zich te nemen.

Het propaganda-geschriftje „Het een en ander over paddestoelen" werd met eenige wijzigingen herdrukt. Tijdens de tentoonstelling en de propaganda-excursies werd een groot aantal exemplaren verkocht, zoodat het in een behoefte bleek te voorzien.

Behoudens de geregeld binnenkomende periodieken werden in de Bibliotheek weinig nieuwe aanwinsten verkregen. Met het Natuurwetenschappelijk Gezelschap Dodonaea te Gent werd een ruilverbinding aangegaan. Het gebruik, dat van de bibliotheek gemaakt wordt, is nog betrekkelijk gering. Het is te hopen, dat de gemakkelijke uitleeningsvoorwaarden er toe zullen bijdragen, dat de leden meer en meer van onze boekerij zullen profiteren.

Op initiatief van Mevr. Boetje-van Ruyven en den Heer Reynders werd een commissie gevormd ter bevordering van de kennis van de mycologische flora van Nederland. De commissie vergaderde tweemaal en is daarmede met haar voorbereidende werkzaamheden gereed gekomen, zoodat in het komende seizoen met de eigenlijke werkzaamheden: het zorgvuldig bestudeeren en opnieuw beschrijven van de Nederlandsche flora kan worden aangevangen.

Het aantal leden nam dit jaar eenigszins toe. Wil de vereeniging zich blijven handhaven op de hoogte, waarop zij zich thans bevindt, dan zal een voortdurende propaganda door middel van tentoonstellingen en excursies moeten worden gevoerd.

Op de vergadering van Juli 1937 werd de Heer Meulemeester bij zijn aftreden als bestuurslid wegens zijn vele en groote verdiensten voor de vereeniging tot eerelid benoemd. In zijn plaats werd als bestuurslid gekozen de Heer A. C. S. Schweers.

Eind October werd de conservator Dr W. J. Lütjeharms benoemd tot professor in de plantkunde aan de Universiteit te Bloemfontein. Het is met vreugde, dat wij van deze promotie van ons medelid melding maken, al zullen wij hem als vriend en mycoloog in ons midden moeten missen. Naar aanleiding van het a.s. vertrek van den Heer Lütjeharms werd inzake diens opvolger door Prof. Lam, Directeur van het Rijks-Herbarium, met den secretaris overleg gepleegd. Hoewel de bespreking niet tot resultaat heeft gehad, dat een mycoloog als conservator aan het Rijks-Herbarium werd benoemd, deed Prof. Lam toezegging om een nog te benoemen assistent met het mycologisch onderzoek te belasten. Inmiddels werd de Heer Zaneveld tot assistent aangesteld.

Op twee tentoonstellingen op Natuur-Historisch gebied werd door de vereeniging een stand ingericht. Het Schoolmuseum Natura hield in Oct. 1937 te Drachten een tentoonstelling, waarop eenig propaganda-materiaal van de vereeniging werd opgesteld, terwijl van 28-30 Mei 1.1. de vereeniging een stand had op de Tentoonstelling Mooi Twente te Hengelo.

Het bestuur ontving uitnodigingen tot het bijwonen van vergaderingen op het gebied van natuurbescherming. De penningmeester vertegenwoordigde de vereeniging op de vergadering betreffende natuurbescherming uitgaande van de Nederl. Botanische Vereeniging, gehouden op 26 Febr. 1937 te Amsterdam. Naar aanleiding hiervan werd een adres gericht aan den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen en aan den Minister van Economische Zaken, dat door het bestuur mede ondertekend werd.

Tot besluit wil ik den wensch uitspreken, dat ook het komende jaar voor de vereeniging in alle opzichten door bloei en groei gekenmerkt mag zijn.

De Secretaris,

A. J. P. OORT.

Juni 1938.

KORT VERSLAG VAN DE JAARVERGADERING

Op 16 Juli 1938 werd te Utrecht, ditmaal voor het eerst sinds vele jaren in een nieuwe omgeving, namelijk in de Dietsche Taveerne, de Algemeene Ledenvergadering gehouden. Van de vele punten, die behandeld werden, kunnen hier alleen de belangrijkste gememoreerd worden. De Voorzitter, de Heer Schoevers, die aan de beurt was om af te treden, werd met algemeene stemmen herkozen. De redacteur van Fungus, de Heer de Veye motiveerde in zijn verslag betreffende Fungus uitvoerig de redenen, waarom hij meende te moeten bedanken. Het hoofdmotief was wel dit, dat ondanks toezeggingen en beloften van vele kanten, de copie voor Fungus veel te traag bleef binnen komen, zoodat het dikwijls ondoenlijk was tijdig een nummer te vullen. Nadat de mogelijkheden tot verbetering waren overwogen, o.a. de mogelijkheid om geregeld referaten van buitenlandsche artikelen te geven en nadat verschillende personen wederom hun steun hadden toegezegd, werd de Heer de Veye tenslotte bereid gevonden voor een jaar nogmaals het redacteurschap te aanvaarden. Mej. de Lint, die aanvankelijk bedankt had als lid van de Propaganda-commissie, kwam eveneens op haar besluit terug. De propaganda-commissie werd met een nieuw lid, nl. Mej. Smit, uitgebreid, terwijl het bestuur gemachtigd werd nieuwe leden in de propaganda-commissie te benoemen. Ook de consuls zullen zoo veel mogelijk hulp verleen en bij excursies, die in hun provincies worden gehouden. De commissie tot nazien van de rekening en verantwoording over het jaar 1936/37 bracht haar verslag uit. Het verslag van den penningmeester over het jaar 1937/38 was door ongesteldheid van dezen nog niet gereed gekomen, zoodat dit nog niet behandeld kon worden. Bij de begrooting blijkt, dat de vereeniging op verschillende punten zal moeten bezuinigen. Er is achterstand gekomen met verschillende betalingen, zoodat besloten werd het restant van het legaat Cool voorloopig op te nemen om dezen achterstand in te halen. Er zal naar gestreefd worden om elk jaar een bedrag van f 50 in het legaat Cool terug te storten, tot het opgenomen bedrag wederom aangezuiverd is. Om met de andere posten niet vast te loopen, zal er voor Fungus dit jaar slechts $\pm f$ 500, — beschikbaar zijn (men zie verder de begrooting ¹⁾).

In dit verband komt ook ter sprake een open brief, door den Heer Huysman in Fungus gepubliceerd, beoogende een samenvoeging van Fungus en Mededeelingen. De meerderheid der vergadering is tegen deze samenvoeging. De Mededeelingen moeten gereserveerd worden voor kleinere en grootere artikelen van wetenschappelijke waarde, te publiceeren in één van de drie moderne talen, terwijl Fungus de band moet blijven vormen tusschen de leden onderling. Om de Mededeelingen wat frequenter te laten verschijnen, is het noodig jaarlijks een post op de begrooting uit te trekken en dit bedrag te reserveeren, ook al verschijnen er dat jaar geen Mededeelingen.

Uitvoerig wordt ook gesproken over de event. wijziging in den opzet van de tentoonstellingen. Er wordt besloten, nu de meening van de leden gehoord is, dit punt op een gecombineerde vergadering van het bestuur en de tentoonstellingscommissie weder onder de oogen te zien.

De plannen voor het komende seizoen worden vastgesteld. Aangezien bij het verschijnen van dit nummer deze plannen reeds grootendeels uitgevoerd zullen zijn, kan een nadere mededeeling hierover achterwege blijven.

Bij de rondvraag komt het werven van nieuwe leden wederom ter sprake. Er wordt besloten voor nieuwe leden het boekje van de Veye: Paddestoelen in woord en beeld als premie beschikbaar te stellen ²⁾. Bovendien worden studenten in de gelegenheid gesteld voor f 2,50 per jaar lid te worden.

¹⁾ Het verslag van den penningmeester werd nog niet ingezonden. Red.

²⁾ Zo juist wordt van den uitgever bericht ontvangen, dat dit werkje zo goed als uitverkocht is. Red.

Na sluiting van het huishoudelijk gedeelte hield allereerst Mej. Zijm een voordracht, getiteld: „Herinneringen uit de bakermat van de Ned. Mycol. Vereeniging”¹⁾). De Heer Plancken demonstreerde een tak met *Ganoderma applanatum*, van koperbeslag voorzien, waarschijnlijk voorstellende een Arabische amulet. De Heer Schoevers sprak daarna over „brown oak”, veroorzaakt door *Fistulina hepatica* en over *Marasmius oreades*, die in golfvelden vaak zeer lastig kan zijn. De Heer Schweers demonstreerde ten slotte een aantal door hem medegebrachte paddestoelen. OORT.

EEN KLEINE VONDST, DIE EEN GROOTE BLEEK TE ZIJN

In het, bij vele leden van onze Gorsselsche excursies in '35 welbekende, Epserbosch vonden Ir Schweers en ondergeteekende, tijdens een tocht langs de vele brandplekjes, een kleine peziza, die ons heel wat hoofdbrekens heeft gekost.

Op een van de brandplekken hadden we reeds eerder een niet algemeen voorkomende peziza, *Peziza (Lachnea) melaloma*, aangetroffen en wilden we hiervan nog wat materiaal verzamelen. Daar we niet direct succes hadden en de gezochte soort vrij klein is (1-4 mm), tuurden we zeer scherp en lang tusschen het fijne mos, waarmede de houtskool al voor een gedeelte overgroeid was. Na bijna een kwartier zoeken hadden we nog steeds niets gevonden en waren juist besloten onze pogingen te staken, toen we tusschen enkele kleine stukjes houtskool een rond schijfje zagen, dat vrijwel dezelfde kleur had van de omringende kool. Met de punt van een mes probeerden we of we met een rond stukje houtskool dan wel met „iets anders” te doen hadden; het bleek „iets anders” te zijn, althans het schijfje was niet hard. Verwijdering van omliggende stukjes houtskool en het mos brachten een heel kleine bruin-grijze peziza van ongeveer 3 mm diam. te voorschijn.

Na heel lang zoeken gelukte het ons op deze, nog geen vierkante meter groote, brandplek 12 exemplaren te bemachtigen. Thuis gekomen bracht ons de microscoop een zeer groote verrassing. We kregen sporen te zien van zulke groote afmetingen als, voor zoover mij bekend, slechts door die van *Ascobolus immersus* worden geëvenaard. Sporen, waarvan de vorm het midden houdt tusschen die van een boon en van een sinaasappelpartje en 19-28 x 36-50 groot.

Alle literatuur, die we over *Ascomyceten* konden machtig worden, werd doorgezien, doch slechts met het weinig bevredigende resultaat, dat we de soort misschien bij de *Ascobolaceae* moesten zoeken. Verder kwamen we niet en dit was voor Schweers aanleiding eenige exemplaren naar de Fransche mycoloog Roger Heim te zenden. Deze mycoloog heeft in samenwerking met Mme Le Gal, één van z'n assistenten, de exemplaren aan een grondig onderzoek onderworpen en het resultaat daarvan in de *Revue de Mycologie*, Tome 1 fasc. 6 van 1 Dec. '36 gepubliceerd.

In '36 en '37 hebben we de vindplaats meerdere malen bezocht, doch vonden steeds omstreeks denzelfden tijd ongeveer tien exemplaren. De brandplek is nu bijna geheel met mos en gras overdekt en zal dus wel spoedig geen vondsten meer opleveren. Op andere, in de nabijheid gelegen, brandplekken hebben we deze interessante paddestoeltjes nimmer kunnen aantreffen.

De vertaling van de publicatie in de „Revue” volgt hieronder.

Een nieuw Nederlandsch geslacht van Ascobolaceae
door Roger Heim en Mme M. le Gal (Paris)

13 Oct. 1935 deden onze collega's A. C. S. Schweers en W. F. Smits, uit Alkmaar, ons een peziza toekomen, die zij den vorigen dag in het Epser-

1) Een résumé hiervan zal in het volgend nummer verschijnen. Red.

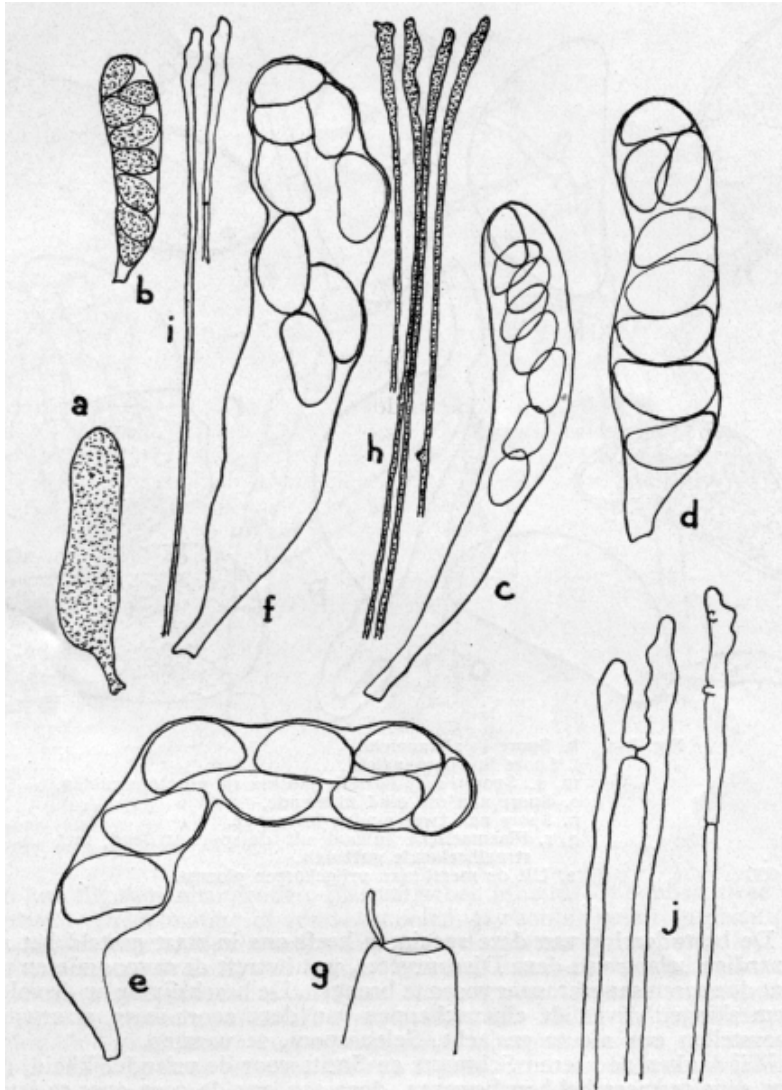

Fig. a-j. a. Jonge ascus gevuld met homogeen plasma.
 b. Begin van differentiatie van de sporen in een jonge ascus.
 c, d, e, f. Rijpe asci.
 h, i. Paraphysen.
 j. Paraphysen, waarvan twee anastomoseeren. a-i x 225, j x 600.

bosch bij Deventer (Nederland), in een beukenbosch, op de uitwerpselen van een onbekend dier, tusschen mossen en verkoold hout van een oude brandplek, gevonden hadden. Hoewel de morfologie van deze paddestoelen, waarvan zij twaalf exemplaren verzameld hadden, hen er toe bracht hem in de buurt van *Ascobolus immersus* (Pers.) te brengen, deden zijn zeer speciale micrografische bijzonderheden hun afzien van een nauwkeurige determinatie.

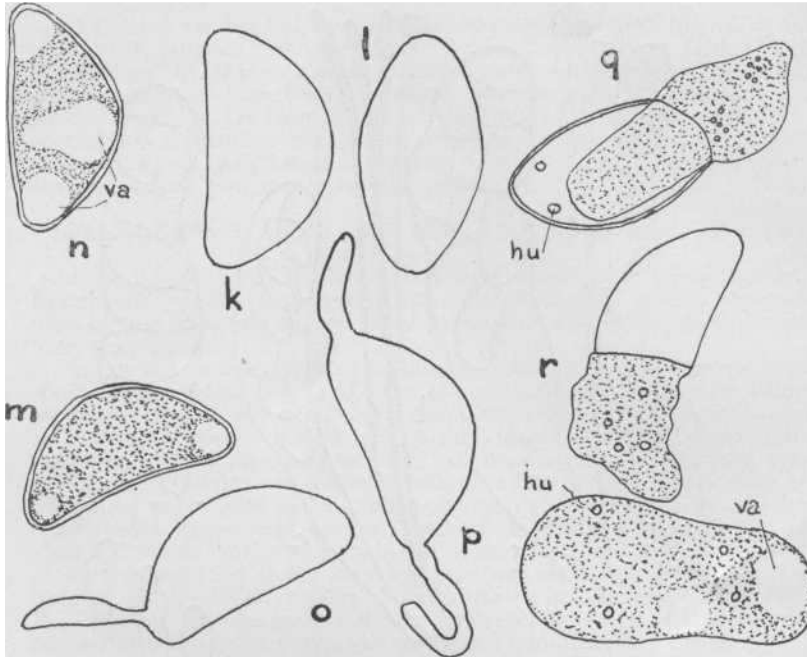

Fig. k-s. k. Spore in zijaanzicht.

l. Spore in vooraanzicht.

m, n. Sporen met korrelig plasma en groote vacuolen.

o. Spore aan één eind kiemende,

p. Spore aan twee einden kiemende,

q, r. Plasmatische inhoud uit de spore tredend, met straalbrekende guttula's. x 650

s. Uit de membraan vrijgekomen plasma.

De bestudeering van deze specimen heeft ons in staat gesteld het merkwaardige belang van deze Discomyceet, wat betreft de taxonomie en vooral wat de sporen aangaat, naar voren te brengen. De beschrijving en de volgende opmerkingen geven de eigenschappen van deze soort weer, waarvoor wij voorstellen een nieuw geslacht, *Selenaspora*, te vormen.

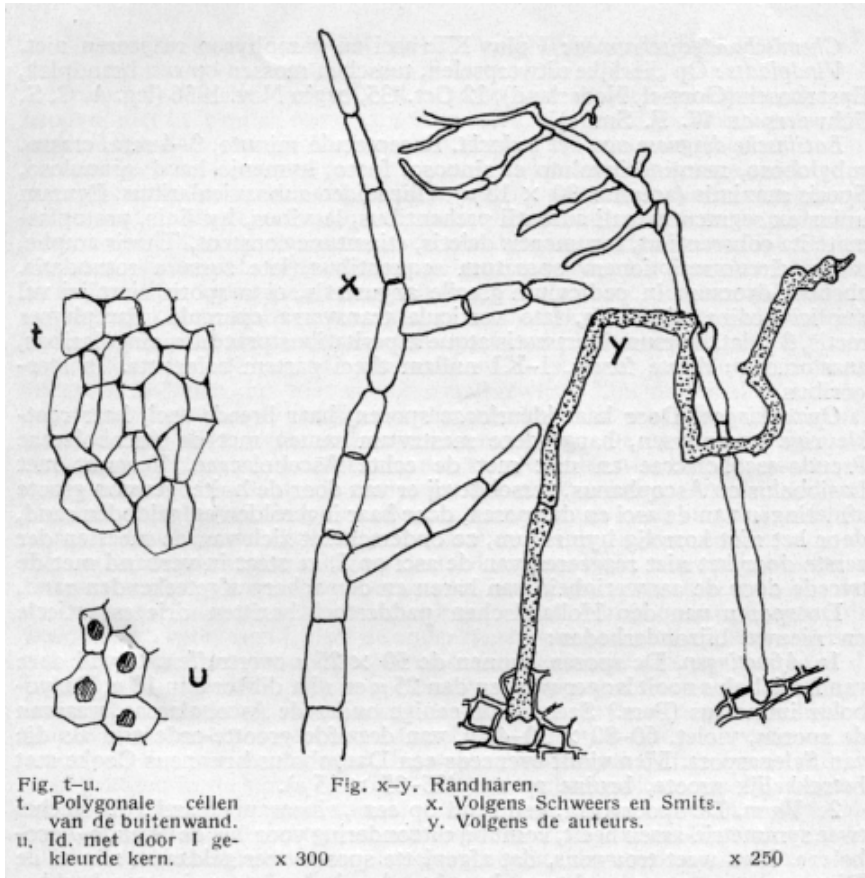
Wij danken de heeren Schweers en Smits voor de vriendelijkheid, die zij ons eens te meer hebben bewezen, door aan ons de zorg over te laten de resultaten van ons onderzoek op te stellen en te publiceren,

SELENASPORA BATAVA, nov. gen., nov. spec.

Beschrijving.

Macroscopische eigenschappen. Receptaculum 3 à 4 mm in diam., dik, bijna halfbol, in het centrum van het hymeniale vlak iets ingedrukt, grijs-bruin-olijfachtig, met een naar buiten ingerolden rand, breed gelobd, eenigszins vliesachtig met een niet granuleerd hymenium. Buitenzijde zelfde kleur, nauwelijks iets lichter.

Microscopische eigenschappen. Sporen 34-43 (—52) x 18-22 (-27) μ , vrijwel elliptisch-schuitvormig, frontaal met twee symmetrie-assen, dorsiventraal met één symmetrie-as in den vorm gelijkend op een wassende maan, glad, met regelmatige membraan van 1 μ dik, hyalin, vrij breekbaar, met kleur-

loozen, korrelig samenhangenden, plasmatischen inhoud. Ze hebben twee à drie groote, onregelmatige of ronde vacuolen, gewoonlijk polair, geelachtig, vergezeld van kleine, kleurlooze, straalbrekende guttula's.

Asci onderling variabel, van gelijke breedte, maar dikwijls gedraaid of met bochtig profiel, doordat ze den vorm aannemen van de krommingen van de inliggende sporen, meestal overvloedig, 220-330 X (24) 35-54 μ , plotseling eindigend in een kort steeltje, sterk afgerond aan den top, met 8 sporen in één of in twee reeksen, dikwijls tegelijkertijd in één reeks, waar de sporen in de breedte- en in twee reeksen, waar ze in de lengterichting van de ascus liggen; met een groot eindsluitstuk met horizontaal scharnier.

Paraphysen recht, in bundels, even hoog als de asci, ongeveer 3 μ dik, eenigszins naar boven verdikt, te beginnen op ongeveer 100 μ van boven; onregelmatig gezwollen (tot 6,5 μ) aan den top; hier en daar voorzien van kleine zijdelingsche verdikkingen, zelden gesepteerd, licht grauwbrown; enkelvoudig, onvertakt, bij uitzondering anastomoseerend.

Randharen zeer zeldzaam, lang ongeveer 250-500 breed 7-16 μ , gegolfd, onregelmatig, gedraaid, zich verdunnend naar den top, gesepteerd, het bovengedeelte vertakt, bruin-geel of roetkleurig. Ze schijnen direct uit de polygonale cellen van den wand te voorschijn te komen.

Buitenwand en rand van in elkaar sluitende, veelhoekige, bruine cellen van 12-25 μ diam., met aan de hoeken verdikte membraan. Het eigenlijke vleesch bestaat uit zeer nauwe doorengedraaide elementen.

Chemische eigenschappen: I plus KI: asci en paraphysen reageeren niet. *Vindplaats:* Op dierlijke uitwerpselen, tusschen mossen op een brandplek, Epserbosch (Gorssel, Nederland), 12 Oct. '35, begin Nov. 1936 (leg. A. C. S. Schweers en W. F. Smits).

Latijnsche diagnose van het geslacht, Receptaculo minuto, 3-4 mm, crasso, subgloboso, margine involuto et sinuoso, fusco, hymenio haud granuloso, Sporidii maximis (amplius 30 x 18 μ), ellipsoideo-subnavicularibus, figuram unius ex segmentis mali aurantii prebentibus, laevibus, hyalinis, protoplasmate ita coherenti ut, tegumentis deletis, etiam tunc constant. Thecis amplis, saepe circumscriptio nem sporatum sequentibus, late sursum rotundatis, abrupte deorsum in pediculum gracile angustatis, octo sporis simplici vel duplici ordine dispositis, lato verticula transversa operculo. Paraphyses rectis, 3 μ lat., sursum incrassatis atque asperitatis praeditis, singularibus, anastomosis; dilute fuscis, I-KI nullam theci partem colorante. In sterocoribus.

Opmerkingen, Door haar kleurlooze sporen, haar breede asci, haar roetkleurige paraphysen, hangt deze mestzwam samen met de Ascobolaceae Pseudo-ascobolaceae en niet met de echte Ascobolaceae. Verwant met Lasiobolus en Ascophanus, verschilt zij er van door de buitengewoon groote afmetingen van de asci en de sporen, door haar ingerolden en gelobden rand, door het niet korrelig hymenium, ze onderscheidt zich van de meesten der eerste door het niet reageeren van de asci op I, ze staat in verband met de tweede door de aanwezigheid van haren en den scherp afgeteekenden rand, De sporen van den Hollandschen paddestoel bezitten drie essentieele en nieuwe bijzonderheden:

1e *Afmetingen,* De sporen kunnen de 50 x 25 μ overtreffen, terwijl deze van Lasiobolus nooit langer worden dan 25 μ en niet dikker dan 18 μ . Dasyobolus immersus (Pers.) Sacc. is de eenige onder de Ascobolaceae, waarvan de sporen, violet, 60-80 x 30-48 μ , van dezelfde grootte-orde zijn als die van Selenaspora. Men vindt eveneens een Dasyobolus brunneus Cooke met betrekkelijk groote, bruine sporen (25-35 x 15 μ).

2e *Vorm.* De spoorvorm, gelijkend op een „sinaasappelpart”, die slechts twee symmetrie-assen heeft, komt bij uitzondering voor bij de Pseudo-Ascoboleae. Men weet trouwens, dat afgeplatte sporen zeer zeldzaam zijn bij de Discomyceten, waar nochtans de echte Ascoboleae er eenige voorbeelden van geven, vooral het geslacht Saccobolus Boud. (Seaver vermeldt „slightly unequal-sided” sporen bij Saccobolus Kerverni (Crouan) Boud, en violascens Boud.).

3e *Inhoud.* Het overvloedige, kleurlooze, fijn korrelige, katoenblauw C4B absorbeerende cytoplasma is vergezeld van twee of drie groote vacuolen en kleine, ronde, vetachtige guttula's, die straalbrekend en kleurloos zijn. De enkelvoudige en vrij dikke (1 μ) membraan breekt soms en laat dan den kleverigen, plasmatischen inhoud ontsnappen, die echter zijn cohesie en zijn, op de spore lijkende, vorm behoudt (fig. q, r, s).

Deze spoor-bijzonderheden, gevoegd bij de groote afmetingen van de asci, de, hoewel zeer zeldzame, aanwezigheid van lange, vertakte, zeer bijzondere haren, de vorm van de eenigszins knobbelige paraphysen en van het receptaculum, leveren even zoo vele argumenten op ten voordeele van het genetische isolement van dezen paddestoel. De waarde van deze scheiding is analoog aan die voor Thecotheus, Ascophanus, Ryparobius van Boudier en voor Lasiobolus van Saccardo.

We vermelden nog, dat we bij verschillende sporen het begin van kieming hebben geobserveerd. De kiemdraden, dik 3-5 μ , verschijnen aan één of aan beide uiteinden (fig. o, p).

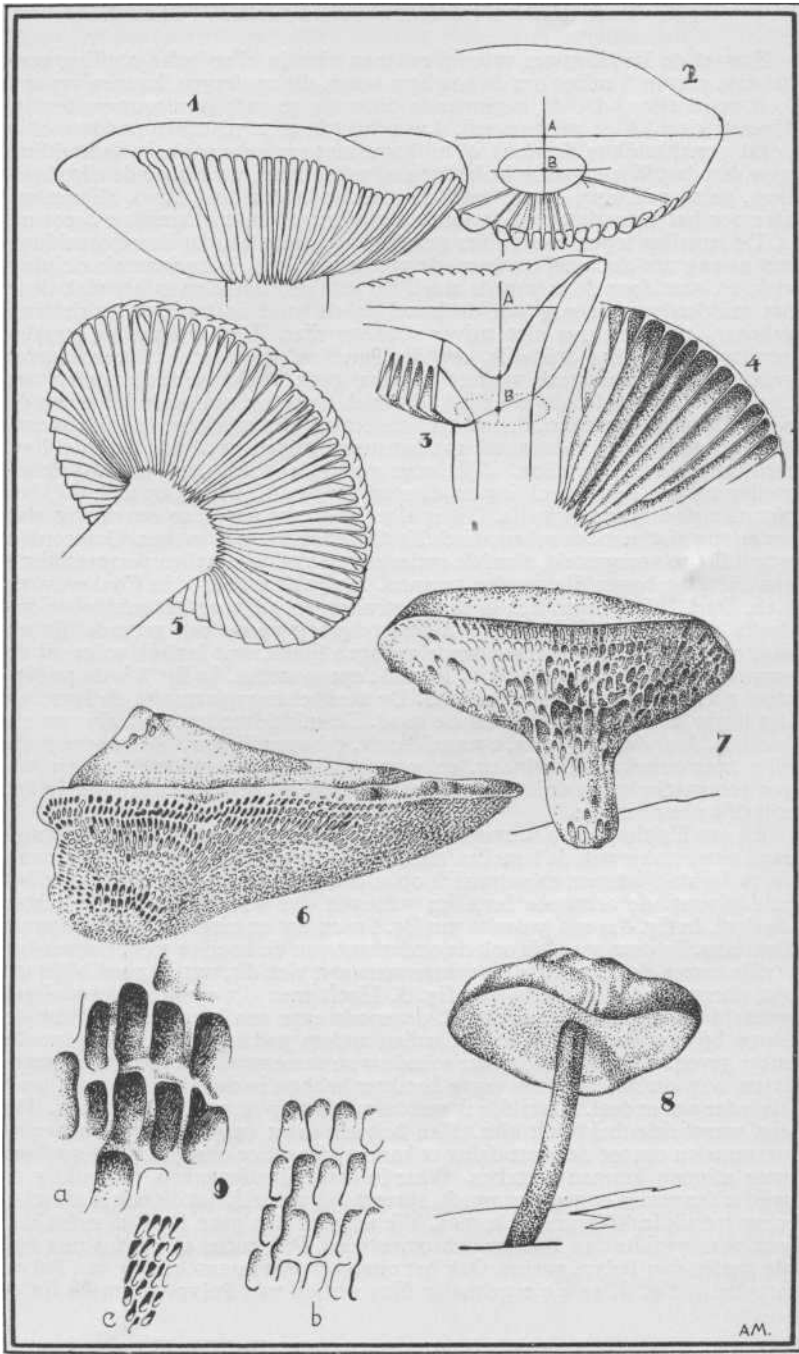
Deventer.

W. F. SMITS.

HET TEKENEN IN INKT VAN PADDESTOELN

Hoewel de lamellen om velerlei redenen zich in aller belangstelling verheugen, niet in 't minst om de kostbare schat, die ze dragen, kunnen we ons toch voorstellen, dat de beginnende tekenaar ze met wantrouwen beziet. Meestal kiest hij de wijste partij, d.w.z. hij tekent ze niet (een paddestoel is nogal gemakkelijk te draaien), òf hij komt met een schematische aanduiding voor den dag. Wie echter in luilekkerland wil komen, moet door de rijstebrijberg, en zo zullen we dan ditmaal de lamellen wat nader bezien. Kiezen we hiervoor het *Russula* type, dat om de regelmaat van z'n lamellen beroemd is. De lamellen lopen hier zuiver straalsgewijs, het vlak, dat door het midden van de rug van de lamel en de snede gaat is vertikaal, in horizontale richting vlak, en gaat door de as van de steel. Bij vele paddestoelen is het vlak door het midden van de rug van de lamel en de steel in horizontale richting gebogen, ze lopen dus niet zuiver straalsgewijze. Zijn de lamellen straalsgewijze, dan is het duidelijk, dat die lamellen, die naar den toeschouwer gekeerd zijn, zeer sterk verkort worden gezien. De middelste zien we dan tegen de snede, de lamellen, die zich links hiervan bevinden tegen de rechterkant, de lamellen, die rechts van het midden zijn tegen de linkerkant. Van dat gedeelte van de lamel, dat het meest aan de rand van de hoed ligt, zien we duidelijk de dikte. Kijkt men onder de hoed, dan kan men de lamellen tot aan de aanhechting op de steel volgen. Kijkt men op de hoed, dan ziet men slechts een gedeelte. Dit is alles heel eenvoudig, zo eenvoudig, dat we er ons niet met een schematisch lijntje behoeven af te maken. Gewoonlijk wordt het zo voorgesteld, alsof de onderkanten van de lamellen perspectivisch een zuiver gebogen lijn zouden vormen. Zie gekleurde afb. in Cool en v. d. Lek, Deel I, 3de druk. Dit is perspectivisch vooral voor het middelste gedeelte een onmogelijk feit. De middelste groep vormt een getande lijn en gaat over in een reeks versnijdende gebogen lijnen, wat logisch volgt uit de vorm van de lamellen, zie fig. 1. *Russula cyanoxantha*. In fig. 2 is de paddestoel gekozen in de stand van fig. 3. De aanhechtingsplaats van de lamellen ligt hoger dan de voorrand van de hoed. De middelste lamellen zien we als bandjes, de andere als korte, oversnijdende, gebogen lijntjes. Nu mag men dit alles zeer onbelangrijk vinden, en gemakshalve de voorkeur schenken aan een schematische aanduiding, het heeft echter een belangrijk aandeel in het uiterlijk van de zwam.

Bij een *Tricholoma* b.v. zou men in dezelfde stand van fig. 3 aan de voorrand geen stukje van de lamellen zien. Bij het tekenen van de onderkant van de paddestoel let men er natuurlijk op, dat de lamellen zich richten naar het middelpunt, de achterste lamellen schuiven dus voor een gedeelte achter de steel. In fig. 4 is een gedeelte van fig. 5 vergroot en uitgewerkt van *Russula livescens*. In deze stand is ook de onderkant van de hoed te zien, telkens het stukje tussen de lamellen, naar achter vernauwt zich dit, wat nog wel blijkt uit het doorgesneden gedeelte van fig. 3. Heeft men dit eenmaal goed uitgepuzzeld en constructief getekend, desnoods eens een keer vergroot met de loupe bij een *Russula* type, dan zullen andere paddestoelen weinig moeite meer geven. Wil men het zonder schaduw en vereenvoudigd doen, best, maar laten ook de lamellen hun eigen karakter hebben in de tekening, even goed als ieder ander deel. Hetzelfde is van toepassing op de gaatjeszwammen. Wat een verscheidenheid ook hier. Men behoeft maar enige soorten *Boletus* te verzamelen om tot de overtuiging te komen, dat we er ons niet altijd met een paar stippen kunnen afmaken. Waar in determinatiewerken zorgvuldig de wijde der poriën opgegeven wordt, spreekt het vanzelf, dat dit ook in de tekening tot uitdrukking moet komen. We tekenen dus geen *Boletus rufus* met een poriënwijde van *Boletus subtomentosus*, *Polyporus arcularius* niet met de poriën van *Polyp. varius*. Ook het onregelmatig uitgescheurde van *Polyp. arcularius* fig. 7, en de regelmatig fijne poriën van *Polyp. brumalis* fig. 8,

is zeer wel uit te drukken. De soorten met zeer fijne poriën zijn nogal gemakkelijk te bewerken. We kunnen hier volstaan met het zichtbare poriëndragende gedeelte met stippen te modelleren. Bij grote poriën wordt het wat moeilijker, ze eindigen met onregelmatige lijstjes en tandjes aan de oppervlakte, die een licht- en schaduwspeling te voorschijn roepen, die moeilijk in détails te volgen is. In fig. 9a is een gedeelte vergroot getekend, en in fig. 9b en c vereenvoudigd weergegeven, waarbij rekening gehouden is met het schaduwverloop. Aan de lichtzijde kan dan de begrenzing vervallen. In fig. 7, *Polyporus arcularius*, is wel te zien, dat dit natuurlijk niet streng doorgevoerd behoeft te worden. Het beste is als volgt te werk te gaan. Enige markante gedeelten zorgvuldig uit te werken, en de rest, vooral de licht- en schaduwkant, wat schetsmatiger. Bij fig. 6. *Daedaliopsis confragosa* in zijaanzicht, is nog iets anders op te merken. De poriën aan de voorkant zien we tamelijk zuiver; naar onder toe, waar het vlak meer horizontaal is, worden ze sterk verkort, om daar, waar het vlak weer meer verticaal wordt, weer duidelijker te worden. Zonder licht en schaduw aan te wenden, kan men dus door het verloop van de poriën de plastiek van het poriëndragend oppervlak ook uitdrukken. Om voor alle gevallen een recept te geven is natuurlijk ondoenlijk, hier zij alleen aangetoond, dat deze details, die vaak verwaarloosd worden, ook op hun juiste waarde behoren geschat te worden.

(Slot volgt.)

A. MIDDELHOEK.

EEN MYCOLOGISCHE RARITEIT UIT DE MEDISCHE WERELD

Eind Augustus kreeg ik van ons medelid, collega Beintema te Groningen, een zwam ter determinatie toegezonden, welke door hem gevonden was in een der hoeken van de dermatologische kliniek, tussen de vloer en een houten beschot. Hoewel er slechts één klein exemplaar van enkele cm middellijn was, brachten het eigenaardige uiterlijk, de mikroskopische kenmerken en de merkwaardige groeiplaats mij al spoedig op het spoor van de vermoedelijk juiste naam: *Plicaria muralis* (Sow.) Rehm, een discomyceet uit de naaste familie van de welbekende grote, bruine bekerzwam.

Het in de jeugd komvormige vruchtlichaam, voorzien van een kort steeltje, vertoonde duidelijk de min of meer typische, onregelmatig naar achter ingekrulde randen en 't ondiepe kuiltje in het midden, de geelbruine, naar buiten gekeerde kiemvlieszijde en de grijswitte, naar binnen gekeerde steriele buitenkant. Behoudens de veel geringere afmetingen sprekend gelijkend op de destijds in *Fungus* (Aug. 1930, blz. 7) afgebeelde exemplaren.

In verband met het voor deze zwam opgegeven merkwaardige substraat (o.a. kalk, beton, steen), heb ik van den heer Beintema daarover nog nadere inlichtingen gevraagd en gekregen. Het vruchtlichaam kwam te voorschijn in een zeer donkere hoek van het lokaal tussen de rand van het linoleum op de vloer en een houten kast. Onder de vloerbedekking bleek zich op de daaronder liggende, vochtige plank (grenzende aan de buitenmuur) een dicht netwerk van mycelium ontwikkeld te hebben. Het hout heeft hier dus waarschijnlijk als substraat gediend en zal mogelijk vroeg of laat nog meerdere vruchtlichamen opleveren.

Wie in deze interessante zwam belangstelt, neme kennis van hetgeen onze toenmalige conservator Lütjeharms daarover in het *Fungus*nummer van Aug. 1930 heeft gepubliceerd. In no XXI der Mededelingen van onze Vereniging vind ik respectievelijk uit de jaren '30, '31 en '32 nog een drietal latere vondsten vermeld, maar van meer recente datum zijn er mij geen bekend. Weet een onzer leden hierover misschien iets meer?

In ieder geval leek het mij wel de moeite waard deze vondst, die bovendien weer eens demonstreert, hoe men op de gekste plaatsen nog bijzondere dingen kan tegenkomen, in *Fungus* te vermelden.

DE VEYE.

ALBINO'S ONDER DE PADDESTOELEN

Het komt een enkele maal voor, dat men in de onmiddellijke nabijheid, ja zelfs wel te midden van de normale, gekleurde exemplaren van een bepaalde paddestoelen-soort er een aantreft, die zuiver wit is. In de omgeving van Wageningen vond ik bijv. eens te midden van bruin-grijze exemplaren van *Amanita vaginata*, die daar ter plaatse talrijk en in allerlei afmetingen voorkwamen, er een die nagenoeg zuiver wit was.

Sommige auteurs beschrijven die wel als afzonderlijke variëteit. Zo doet bijv. Jakob Lange. Hij vermeldt in zijn „Studies in the Agarics of Denmark” (Part II, p. 11) onder *Amanita vaginata*: „...and lastly a small and almost pure white variety: *A. vaginata* var. *fungites* Batsch.” Hij vond deze „with the typical form.” Uit de tekst blijkt niet of hij één of meer van deze witte exemplaren in de nabijheid der normale vond.

Het lijkt mij niet waarschijnlijk, dat wij in zulke gevallen met een afzonderlijke variëteit te doen hebben. Zouden wij hier niet veeleer aan een soort „knopvariatie” moeten denken, zoals die bij hogere planten niet zelden worden waargenomen? Bij deze knopvariatie zou dan de factor (of factoren), die de kleuren bepalen, verloren moeten zijn gegaan.

Iets soortgelijks heb ik bij *Panus stipticus* waargenomen: op eenzelfde stomp, in eikaars onmiddellijke nabijheid, groeiden normale, bruine, en veel lichtere, bijna witte vruchtlichamen.

Deze laatste onderscheidden zich ook door een zekere vormloosheid van de normale; de zeer scherpe smaak hadden ze er echter mede gemeen. Mochten er onder mijn lezers zijn, die zulk een „albinisme” bij paddestoelen opmerken, dan houd ik mij voor een berichtje aanbevolen.

Wageningen.

VAN DER LEK.

INKTZWAMMEN ZONDER INKT

Ons medelid J. Daams te Eindhoven deelt mij mede, onlangs een merkwaardig verschijnsel bij de geschubde inktzwam (*Coprinus comatus*) waargenomen te hebben. Een aantal exemplaren van deze soort, groeiende op een mesthoop, vertoonden nl. wel het gewone ouderdomsproces, maar bleven tot het laatste moment volkomen blank. Niet de geringste zwarte verkleuring viel te bekennen. Hoewel dit niet door mikroskopisch onderzoek bevestigd kon worden, mag men toch wel aannemen, dat deze vruchtlichamen steriel waren, dat er dus geen normale sporenproductie en inktvorming plaats vond.

Wie van de lezers heeft wel eens iets dergelijks bij de grotere *Coprinus*-soorten geconstateerd of weet iets naders over deze vermoedelijk toch wel zeer zeldzame afwijking mede te delen?

DE VEYE.

BOEKBESPREKING

W. W. RAY, *Some mushrooms, edible and poisonous*. Bulletin 386 (March 1938) van „The New York State College of Agriculture”, Cornell University, Ithaca, N.Y.

Een klein „extension bulletin”, waarvan de bedoeling schijnt te zijn, lieden, die in 't wild groeiende paddestoelen willen verzamelen voor de consumptie, enige eetbare en zwaar vergiftige soorten te leren kennen. Het boekje ziet er niet onaardig uit; het bevat dertien grote afbeeldingen van ook ons Nederlanders goed bekende soorten, waaronder vooral een merkwaardige pyramide van een twintigtal exemplaren van *Lepiota naucina*, een vrij grote soort met licht-rose sporen, onze aandacht trekt. De keus uit de eetbare soorten

komt ons wel wat vreemd voor; genoemd en afgebeeld worden: Agaricus campestris, Lepiota naucina, Coprinus comatus, micaceus en atramentarius (laatstgenoemde „one of the choice forms for the table”), Pleurotus ostreatus, Lycoperdon giganteum, Polyporus sulphureus, Morchella spec. Bij Pleurotus ostreatus, de oesterzwam, vinden wij vermeld: „It is one of the most abundant mushrooms in New York, and of the easiest for the beginner to identify. It is almost universally a favorite among mushroom eaters, but it must be thoroughly cooked or it will be tough.” Ik betwijfel, of onze paddestoeleneters de oesterzwam tot hun „favorieten” rekenen; ook geloof ik niet, dat er een paddestoelensoort bestaat, die minder taai wordt door ze terdege te koken. Ik meen, dat ze vrijwel alle dan juist taai worden. Wordt de van huis uit reeds taai oesterzwam door die bewerking beter eetbaar? Het interesseert mij, hoe lezers, die op dit punt meer ervaring hebben, hierover denken. Volgens Gramberg is de zwam alleen „gehackt oder gemahlen” te genieten.

Kan de Zwavelzwam, Polyporus sulphureus, bij ons te lande ooit gegeten worden? „The sulphur-colored Polypore is soft and fleshy when young and is prized by many collectors because of its fine fungoid flavor”, aldus de schrijver. Wij zijn zo vrij hieruit af te leiden, dat hij er zich zelf nooit aan gewaagd heeft. Clavaria's zijn volgens de heer Ray „especially good when used in soups or gravies” en van de reuzenbovist vermeldt hij: „Most persons prepare it for the table as one would an egg plant” (Eet men in Amerika „eierplanten”?), De vliegenschwam, Amanita muscaria, wordt hier nog als een dodelijk giftige vermeld.

Algemene regels voor paddestoelen-eters zijn o.a.: Gebruik geen helder gekleurde en evenmin „forms in the early or button stage”. Op beide regels is m.i. heel wat af te dingen. Er zijn verscheidene goed eetbare soorten, die heldere kleuren vertonen. Bovendien is de leek licht geneigd tot de gevolgtrekking, dat paddestoelen met bescheiden kleuren dus wel goed zijn om te eten, een uiterst gevaarlijke conclusie. Men denke aan Amanita phalloides en zijn naaste verwanten! En wat de tweede regel betreft: van de Weidechampignon zal toch ieder wel bij voorkeur jonge exemplaren verzamelen; hetzelfde geldt voor de inktzwammen.

Het nut van een dergelijk „extension bulletin” lijkt mij hoogst twijfelachtig.

VAN DER LEK.

HET BESTUUR DER NED. MYCOL. VERENIGING

T. A. C. Schoevers, *Voorzitter*, Nassauweg 28, Wageningen.

Ir A. C. S. Schweers, *Onder-Voorzitter*, van Oldenbarneveltstr. 40, Nijmegen.

Dr A. J. P. Oort, *Secretaris*, Ericalaan 5, Wageningen.

J. R. Müller, *Penningmeester*, Pelikaanstr. 3, Badhoevedorp-Haarlemmermeer.

Postrekening 90902 op naam van: Penningmeester N.M.V.

Dr H. A. A. van der Lek, *Bibliothecaris*, Zoomweg 10, Wageningen.

DRINGEND VERZOEK VAN DEN PENNINGMEESTER

Willen de leden zo vriendelijk zijn, hun contributie voor het jaar 1938/39 zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval voor 1 Jan. a.s., over te maken op de postrekening van den penningmeester der N.M.V., no 90902 (zonder vermelding van de naam!) of per postwissel (met vermelding van de naam, J. R. Müller, Pelikaanstraat 3, Badhoevedorp-Haarlemmermeer). Na genoemde datum zal over het verschuldigde bedrag per postkwitantie (verhoogd met onkosten) worden beschikt.

NIEUWE LEDEN

Beintema, Dr K., Radesingel 19, Groningen.
Klein, H., Voorstraat 2, Utrecht.
Maschhaupt, W., Brederodestraat 100i, Amsterdam-W.
Terwindt, Mej. J. A. L., Eusebius Buitensingel 54, Arnhem.

GEBRUIK VAN DE COLLECTIE LANTAARNPLAATJES

Leden, die dezen herfst of winter gebruik wensen te maken van de lantaarnplaatjes worden verzocht dit minstens 14 dagen van te voren te berichten. Zij worden verzocht hun aanvragen te zenden aan: De bibliothecaris van de Mycologische Vereniging. Adres: Laboratorium voor Tuinbouwplantenteelt, Wageningen. Hetzelfde geldt voor het terugzenden van de collectie.

In de drukke tijd vallen de aanvragen wel eens zo dicht opeen, dat er een verzendlijst dient opgemaakt te worden en nagegaan moet worden, hoe ieder zo goed mogelijk te helpen is. Zendt dus Uw verzoek bijtijds in en zendt de plaatjes zo snel mogelijk weer terug!

VAN DER LEK.

VERZOEK TOT OPSPORING EN VOORGELEIDING

De bibliothecaris vestigt er de aandacht op, dat uit de bibliotheek van de Landbouwhogeschool spoorloos verdwenen is: JACOTTET, *Les champignons de la nature*. Het reçu hiervoor staat op zijn naam; het boek is echter reeds lang niet meer in zijn bezit. Is er misschien onder de leden onzer vereniging iemand, die hierover enige inlichting kan verstrekken ?

UIT HET REDACTIEBUREAU

De nummers van deze jaargang zullen, wegens noodzakelijke bezuiniging op de uitgaven voor „Fungus”, op wat minder mooi papier en in het vervolg ook met iets groter lettertype gedrukt worden. Natuurlijk gaat de kwaliteit der illustraties wat achteruit, maar verder zal de inhoud van het tijdschrift vermoedelijk voorloopig niet besnoeid behoeven te worden. Helpt allen mee, onze vereniging te versterken en „Fungus” op peil te houden, door het aanbrengen van nieuwe leden en lezenswaardige bijdragen! Copy voor het volgend nummer ontvang ik gaarne vóór 1 December a.s.

DE VEYE.

I N H O U D

Jaarverslag van den secretaris	1
Kort verslag van de Jaarvergadering	3
Een kleine vondst, die een grote bleek te zijn, door W. F. Smits	4
Het tekenen in inkt van paddestoelen, door A. Middelhoek	9
Een mycologische rariteit uit de medische wereld, door de Veye	11
Albino's onder de paddestoelen, door H. A. A. v. d. Lek	12
Inktzwammen zonker inkt, door de Veye	12
Boekbespreking	12
Diversen	13
Uit het redactie bureau	14